

„Poboljšanje reakcije na trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djevojaka, kroz rješavanje potražnje u Jugoistočnoj Europi“

Dubrovnik, travanj 2023.

Poštovane dame i gospodo,

iznimna mi je čast i zadovoljstvo što vas mogu po drugi put pozdraviti ispred Republike Hrvatske, kao ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima. Iznimno mi je drago vidjeti poznata lica okupljena oko ovako važne teme.

Trgovina ljudima globalni je fenomen. Događa se u svakoj zemlji i u svakoj regiji. Još uvijek se događa i u Europskoj uniji. Stvarne brojke žrtava vjerojatno nikada nećemo znati jer mnoge od njih ostaju neotkrivene.

No znamo, da primjerice da gotovo polovinu žrtava trgovanja ljudima unutar Europske unije čine građani Unije kojima se većinom trguje unutar njihovih država članica.

Gotovo tri četvrtine (72 %) svih žrtava u Europskoj uniji i 92 % žrtava trgovanja ljudima radi seksualnog iskorištavanja čine žene i djevojčice, a gotovo svaka četvrta žrtva trgovanja ljudima je dijete.

Također, većina trgovaca ljudima u Europskoj uniji građani su Unije, a gotovo 75 % počinitelja su muškarci.

Ovo strašno kazneno djelo teška je povreda temeljnih ljudskih prava koja kriminalcima donosi veliku imovinsku korist i stvara goleme ljudske, društvene i gospodarske troškove.

Procjenjuje se da gospodarski trošak u Europskoj uniji iznosi do 2,7 milijardi EUR u jednoj godini.

Republika Hrvatska ne razlikuje se od trendova na razini drugih država članica. I u Republici Hrvatskoj žrtve trgovanja ljudima najčešće su osobe mlađe životne dobi, a najčešći oblik iskorištavanja je spolno iskorištavanje.

U odnosu na rute kretanja i modalitete izvršenja kaznenih djela, a u skladu s trendovima, i u Hrvatskoj se u većem broju slučajeva radi o tzv. „internom“ trgovanju ljudima.

Poznato Vam je da je Republika Hrvatska među prvim državama koja je svoje zakonodavstvo uskladila s odredbama Protokola UN-a za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom. Prvi UN-ov instrument koji spominje potražnju koja uzrokuje trgovanje ženama i djecom, pozivajući države potpisnice, da usvoje novi ili postrože postojeći zakonski okvir kako bi utjecali na smanjenje potražnje, a time i eksploataciju žena i djece - jest istovremeno i dokument koji traži uspostavu odgovarajuće referentne točke u stvaranju nacionalnog zakonodavstva, kao snažnog mehanizma usklađivanja međunarodnih dokumenata usmjerenih suzbijanju trgovanja ženama i djecom.

Kombinirani pristup koji integrira zaštitu ljudskih prava i pomoć žrtvama te djelotvornu prevenciju, procesuiranje počinitelja i suradnju s pravosudnim dužnosnicima ... pristup je koji promovira ovaj Protokol i nedvojbeno je i danas adekvatan odgovor u daljnjoj zajedničkoj borbi protiv trgovanja ljudima.

Kao nacionalni koordinator Republike Hrvatske svakom prigodom, kao i ovom današnjom, nastojim naglasiti koliko je važna suradnja i umreženost između država u suzbijanju ovog globalnog fenomena.

Upravo nas je suradnja ključnih aktera, među ostalim na političkoj razini, kao i između tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela, u nacionalnom i transnacionalnom kontekstu, dovela do kaznenog progona i osuđujućih presuda te unapređenja identifikacije žrtava i pružanja pomoći i potpore žrtvama.

Iznimno sam stoga ponosan što smo se ponovo uspjeli okupiti, što ću upravo s Vama koji svoje profesionalne napore ulažete u suzbijanje trgovanja ljudima provesti dva produktivna i vrijedna dana.

Posebno pozdravljam drage kolegice i kolege unutar Mreže nacionalnih koordinatora Jugoistočne Europe, s kojima redovito komuniciram i čiji trud, profesionalnost, ali ljudskost iznimno cijenim.

Ne mogu, a da ne spomenem koliko cijenim napore koje ulaže Europska mreža nacionalnih koordinatora i ekvivalentnih mehanizama, institucije i organizacije UN-a (naš pouzdan partner UNODC), Europski parlament i Vijeće, GRETA, Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OSCE) i svi oni koji rade na kontinuiranom praćenju trendova povezanih s trgovanjem ljudima.

Zaista, iznimno sam zahvalan na svakom od Vas prisutnih danas i ovdje jer mi Vaša nastojanja ne daju da klonem onda kada mi breme nevinih sudbina koje u ovom poslu nosimo postane teško.

I kada unatoč ostvarenom napretku, ne mogu, a da opet ne konstatiram da naši napori i ostvarenja nisu dovoljni.

Trgovina ljudima je i dalje ozbiljna prijetnja, prijetnja koja svake godine dovodi u opasnost tisuće pojedinaca, a posebno žene i djecu.

Trgovci ljudima iskorištavaju društvene nejednakosti, ekonomsku i socijalnu ugroženost, koje su se (kako smo imali

prilike i recentno svjedočiti) zbog nedavne pandemije bolesti COVID-19, kao i rata u Ukrajini, dodatno pogoršale.

Naravno, ne smijemo zaboraviti niti na nove modele vrbovanja i iskorištavanja žrtava preko Interneta. U digitalnom prostoru ne odvija se samo vrbovanje i iskorištavanje, već i organizacija prijevoza i smještaja žrtava, oglašavanje žrtava na internetu i kontaktiranje s potencijalnim klijentima, nadzor žrtava, komunikacija među počiniteljima i skrivanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima.

Tehnologija je nažalost kriminalcima pružila nove mogućnosti, posebno u kontekstu seksualnog iskorištavanja.

Složenost pojave trgovine ljudima zahtijeva sveobuhvatan odgovor. Potrebne su sveobuhvatne pravne, političke i operativne inicijative za dosljedno i opsežno suzbijanje trgovine ljudima, od sprečavanja do osude kriminalaca uz naglasak na zaštitu žrtava u svim fazama, posebice žena i djece te osoba kojima se trguje radi seksualnog iskorištavanja.

Naravno, svjestan sam da naše okupljanje ne može dati odgovor na sve izazove pred nama... ali

- očekujem da će ono rezultirati dogovorom konkretnih aktivnosti za budući angažman
- očekujem da ćemo s ovog skupa poslati jasnu poruku da je trgovina ljudima teška povreda temeljnih ljudskih prava te da ćemo skrenuti pažnju na razornost koju ova pojava ima na strukturu društva, vladavinu prava, naš održivi razvoj i rodnu ravnopravnost
- očekujem da ćemo svi zajedno, s ovog skupa izaći osnaženi za napore koje nas očekuju i da ćemo osjetiti ljudsko zadovoljstvo znajući da smo bili i da jesmo na pravoj strani, na strani pravde u ime obespravljenih, na strani onih najranjivijih među nama, na strani onih kojima su glasove nasilno ušutkali.

Hvala Vam na pažnji,